

Wil je echt schnitzels eten in een verlaten nazibunker?

Ronald Klomp, Stichting WO2 Sporen

Omstreden bunker Seyss-Inquart te koop. 'Straks zit er een escaperoom in'

Erfgoed • De gecamoufleerde bunker van nazibevhebber Arthur Seyss-Inquart staat te koop en raakt in verval. Stichting WO2 Sporen pleit voor politiek ingrijpen: 'Gun het pand aan de monumentenzorg.'

Jochem van Staalduine

Afbladderende muren en plafonds. Roest, waterschade, stucwerk dat van de buitenmuur valt. Over de staat van de bunker van rijkscommissaris Arthur Seyss-Inquart is Ronald Klomp van Stichting WO2 Sporen niet te spreken. Het interieur van het betonnen bouwwerk op de grens van Wassenaar met Den Haag vervalt, zegt de voorzitter van de vereniging die slachtoffers uit de Tweede Wereldoorlog identificeert. "We hebben niet veertig van dit soort bunkers, er is er één." Klomp heeft foto's om zijn betoog te ondersteunen. Hij maakte ze tijdens een rondleiding voor direct omwonenden van de oorlogsbunker.

De bunker in Wassenaar is beladen erfgoed vanwege de oorspronkelijke gebruiker. Nazibevhebber Seyss-Inquart kon er tijdens de Tweede Wereldoorlog schuilen voor vijandige bommen, gasaanvallen en militairen. Het Rijksvastgoedbedrijf probeert het Rijksmonument al een paar jaar te verkopen.

Los van de rijkscommissaris is de betonnen schuilplaats uniek door de grootte en de vergaande camouflage. Op het eerste gezicht lijkt de bunker op een nogal kolossaal uitgevallen nep-boerderij. Pas bij nadere inspectie rijzen de wenkbrauwen: ramen ontbreken en de bakstenen muur blijkt beschilderd beton te zijn. De nep-boerderij omhult de echte bunker, als ware het een Russische matroesjka.

Sinds 2018 staat de massief betonnen nep-boerderij te koop. De gemeente Den Haag suggereerde destijds dat het gebouw wellicht geschikt zou zijn voor horeca, wellness of een crematorium. Vooral dat laatste ideeje viel volkomen verkeerd. Er ontstond fel verzet van WO2 Sporen, andere maatschappelijke organisaties en prominente historici. Zij eisten een overheidsvisie voor de omgang met fout erfgoed als de bunker, maar bijvoorbeeld ook de Muur van Mussert. Het initiatief kreeg steun van een meerderheid in de Tweede Kamer.

Inmiddels is de vereiste visie op papier gezet. De bunker is nu definitief klaar voor verkoop, meldde het Rijksvastgoedbedrijf vorige maand. De dakgoot is gerepareerd, ontbrekende dakpannen zijn gelegd en het pand is waterdicht gemaakt. "Aan de binnenkant is onderhoud nodig", erkent een woordvoerder van het Rijksvastgoedbedrijf. Maar dat komt vanzelf: "Die

Arthur Seyss-Inquart

renovatie is aan de toekomstige eigenaar."

"Onzin", reageert Klomp. Hij wijst op het splinternieuwe stappenplan dat het Rijksvastgoedbedrijf volgt bij de verkoop van monumenten. In die leidraad staat een 'punt van aandacht': de periode tussen het besluit tot verkoop en de sleuteloverdracht. Juist dan heeft de eigenaar de plicht om zijn bezit in goede staat te houden. De verkoopfase kan namelijk jaren duren. In die tijd mag het monument niet afbladderen of wegroesten.

Klomp ijvert niet alleen voor beter onderhoud, hij is tegen verkoop van Seyss-Inquarts bunker. Hij griezelt bij de gedachte aan bijvoorbeeld een escaperoom met restaurant in de nazi-bunker. "Wil je hier echt schnitzels eten?", zegt hij. De voorzitter van WO2 Sporen hoopt op politiek ingrijpen: gun het pand aan de Nationale Monumentenorganisatie, lobbyt hij.

Het Rijksvastgoedbedrijf redeneert anders: de overheid kan niks meer met de bunker, en dus moet het pand verkocht – zo zijn de regels nu eenmaal. De betonkolos gaat naar de hoogste bieder die voldoet aan de voorwaarden. In die voorwaarden stelt de overheidsdienst eisen aan gebruik en beheer. Van snel verpatsen is geen sprake, zegt de woordvoerder: "Het is een bijzonder gebouw, daar zijn we ons bewust van."

Is de bunker als rijksmonument met speciale aandacht van het Rijksvastgoedbedrijf én een bestemmingsplan niet dubbeldeks beschermd tegen ondernemers zonder historisch besef? Klomp vreest dat commerciële kwaadwillenden bij een verkoop altijd mogelijkheden hebben. "Na tien jaar wordt het makkelijker om van de voorwaarden van het Rijksvastgoedbedrijf af te komen. Bij een faillissement van de koper verdwijnen ze zelfs helemaal. En een bestemmingsplan mag niet heel precies zijn: een escaperoom telt ook als gebouw met een educatieve functie."

De betonnen schuilbunker van nazibevhebber Arthur Seyss-Inquart in Wassenaar staat sinds 2018 te koop.

ADVERTENTIE

NAAR HET NOORDERLICHT?

WINTERREIZEN MET PURE MAGIE

Boek nu een onvergetelijke wintervakantie naar Lapland!

Kijk op lapland.nl

VOIGTRAVEL
VAN REIZEN NAAR BELEVEN

035 69 90 322

Interreg Nord
European Regional Development Fund

Geniet van een vakantie weg van de massa waar je in alle rust het noorderlicht kunt bewonderen. Bij Voigt Travel boek je jouw reis met financiële zekerheid en de mogelijkheid om tot twee maanden voor vertrek kosteloos te annuleren. Bovendien zorgen we er altijd voor dat je weer veilig thuiskomt. Laat de vakantievoorpret maar beginnen!

'We hebben niet veertig van dit soort bunkers, er is er maar één'

Ronald Klomp